

Riitta Työläjäarvi

15.10.2018

Sosiaali- ja terveysministeriö

kirjaamo@stm.fi

Asia: STM/2645/2017

Lausunto tupakka- ja nikotiinipolitiikan kehittämistyöryhmän mietinnöstä

- Työterveyshuollon moniammatillisen tiimin osaamista ja muita valmiuksia käsitellä tupakasta vieroitusta ja savutonta työympäristöä osana kaikkea työterveyshuollon toimintaa on vahvistettava
- Myös oppilaitoksien, erityisesti ammatillisten oppilaitoksien valmiuksia tukea opiskelijoiden savuttomuutta ja nuuskattomuutta tulee vahvistaa
- Savuttomuus ja nuuskattomuus työikäisillä ja opiskelijoilla todennäköisesti tukee kansanterveyttä sekä vähentää sairauspoissaoloja ja työkyvyttömyyseläkkeitä
- Erityisryhmien, kuten mielenterveys- ja päihdekuntoutujien tupakoinnin vähentämiseen tulee kiinnittää erityistä huomiota
- Maakunnalliset (tai muutoin alueellisesti järjestetyt) sote-palvelut tarjoavat tulevaisuudessa mahdollisuuden lisätä riippuvuussairauksien (ml. nikotiiniriippuvuus) hoitoa ja siinä tarvittavaa erityisosaamista
- Savuttoman Suomen tavoitteista huolimatta tupakointi ei saa olla peruste syrjinnälle esim. työelämässä

Toimihenkilökeskusjärjestö STTK kiittää lausuntopyynnöstä.

Mietintöä valmistellut kehittämistyöryhmä on tehnyt ansiokasta työtä ja listaa 44 konkreettista ehdotusta tupakoinnin ja nikotiinin haittojen vähentämiseksi.

STTK tukee savuttoman Suomen tavoitetta ja kiinnittää tässä lausunnossaan huomiota muutamiin mietintöä täydentäviin asiakokhtiin erityisesti työikäisten ja työelämän haittojen vähentämiseksi.

Tupakointi ja nikotiiniriippuvuus ovat merkittävä kansanterveydellinen ja kansantaloudellinen riski. Tupakoinnin vähentäminen auttaisi osaltaan vähentämään sairauspoissaoloja, työkyvyttömyyseläkkeitä ja

Riitta Työläjäarvi

15.10.2018

ennenaikaisia kuolemia. Tupakoinnin yhteiskunnalle aiheuttamat kustannukset on arvioitu vähintään kaksinkertaiseksi tupakkaveron tuottoihin verrattuna. STTK tukee työurien pidentämisen ja työhyvinvoinnin parantamisen tavoitteita myös tupakointia vähentämällä. Yksilön terveystottumuksien parantamisen rinnalla työympäristön ja työyhteisön laadun parantaminen on tärkeää.

Tupakoinnin vähentämisen tuki vaatii erikoisosaamista ammattilaisilta. Perustieto tupakoinnin haitoista on koko väestön saatavilla, mutta silti käyttäytymisen muutokset ovat vaikeasti toteutettavissa. Nikotiini aiheuttaa monilla tupakkatuotteiden käyttäjillä vahvan riippuvuuden. Riippuvuuden katkaisussa tarvitaan monesti lääkehoidon, vertaistuen ja ammattilaistuen yhdistelmiä. Sote-palvelujen organisointi nykyistä suuremmissa yksiköissä tarjoaisi mahdollisuuksia erikoisosaamiseen nikotiiniriippuvuuden hoidossa. Tietyt asiakasryhmät, kuten mielenterveys- ja päihdeasiakkaat tupakoivat huomattavasti keskiarvoa useammin. Näiden ryhmien tupakasta vieroituksessa tarvitaan heille räätälöityjä keinoja ja esimerkiksi erityiskorvatut lääkehoidot tupakoinnin lopetuksessa olisivat perusteltuja.

Nuorten osalta tupakoinnin ennaltaehkäisyn ja hoidon painopisteen tulisi suuntautua ammatillisiin oppilaitoksiin, joissa tupakkatuotteiden käyttö ja niistä seuraavat haitat ovat huomattavasti yleisempiä kuin lukioissa.

Työympäristöt ovat nykyisin valtaosin savuttomia. Lainsäädännöllä on tässä saavutettu hyviä tuloksia. Eniten ongelmia kohdataan kotiin vietävien palvelujen osalta, joissa työntekijät toistuvasti joutuvat altistumaan savuiselle ja muutoinkin huonolaatuiselle sisäilmalle. Kotipalvelutyöntekijöiden oikeutta savuttomaan työympäristöön tulisi vahvistaa.

Tupakoinnin lopettamisohjelman sisällyttäminen työterveyshuollon toimintasuunnitelmiin edistää kokonaan savuttomien työympäristöjen yleistymistä. Tupakkatuotteiden käytön lopettaminen tulisi sisältyä normaalina osana kaikkeen työterveyshuollon perustyöhön – työpaikkaselvityksiin, terveystarkastuksiin, neuvontaan ja sairausvastaanottoihin.

Tässä tarvitaan työterveyshuollon moniammatillisen tiimin kaikkien ammattilaisten täydennyskoulutusta ja sopivien aineistojen, myös sähköisien aineistojen tarjontaa.

Työnantajia tulisi myös kannustaa tukemaan tupakoinnin lopettamista esimerkiksi tarjoamalla nikotiinikorvaushoitoa ja vertaistukiryhmiä työntekijöilleen.

Riitta Työläjäri

15.10.2018

Työterveyshuollon lisäksi työkäisten tupakoinnin lopettamisen tuki on huomioitava myös työttömien terveyden- ja toimintakyvyn arviointien yhteydessä.

Savuttomuuden tavoittelusta huolimatta tupakointia ei tule käyttää syrjäntäperusteena esimerkiksi työelämässä tai koulutuksessa.

Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry

Antti Palola
puheenjohtaja

Katarina Murto
johtaja

Lisätietoja

Riitta Työläjäri, sosiaali- ja terveystieteellinen asiantuntija
040-8272988
riitta.tyolajarvi@sttk.fi